UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2022/1780

zo 4. mája 2022

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) za rozpočtový rok 2020

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy za rozpočtový rok 2020,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0108/2022),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) bol konečný rozpočet Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ďalej len „orgán“) za rozpočtový rok 2020 na úrovni 56 246 722 EUR, čo v porovnaní s rokom 2019 predstavuje zvýšenie o 18,72 %; keďže orgán je financovaný z príspevku Únie (16 765 425 EUR, čo predstavuje 29,81 % celkového rozpočtu), z príspevkov národných orgánov dohľadu členských štátov (21 603 906 EUR, čo činí 38,41 %) a z poplatkov prijatých od subjektov podliehajúcich dohľadu (15 561 159 EUR, čo činí 27,67 %);

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy za rozpočtový rok 2020 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že účtovná závierka orgánu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne,

Rozpočtové a finančné riadenie

1. s uspokojením konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2020 prinieslo mieru jeho plnenia na úrovni 99,03 %, čo v porovnaní s rokom 2019 predstavuje nepatrné zníženie o 0,92 %; konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola 85,51 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zníženie o 3,26 %;

2. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že v marci 2020 orgán podpísal rámcovú dohodu o dátových službách s kanadskou spoločnosťou na obdobie najviac siedmich rokov; konštatuje, že maximálna výška zákazky nebola jasne stanovená, čo znižuje transparentnosť podpísanej dohody; konštatuje, že v nadväznosti na audit orgán prijal nápravné opatrenia na riešenie tohto závažného nedostatku vnútornej kontroly podpísaním rámcovej zmluvy;

3. poznamenáva, že v správe Dvora audítorov sa uvádza, že orgán neuplatnil úrokovú sadzbu stanovenú v delegovaných nariadeniach Európskej komisie na platby, ktoré oneskorene uhradilo niekoľko ratingových agentúr a archívov obchodných údajov v súvislosti s ich príspevkami za rok 2020; poznamenáva, že povoľujúci úradník tiež nestanovil pohľadávky a neprijal formálne rozhodnutie o upustení od vymáhania úroku za neskorú platbu (penále) podľa článku 101 nariadenia o rozpočtových pravidlách EÚ. ďalej konštatuje, že výška vzniknutých úrokov za rok 2020 je 13 601 EUR, čo podľa orgánu predstavuje 0,1 % celkových poplatkov v roku 2020; berie na vedomie prijaté nápravné opatrenia a vyzýva orgán, aby informoval orgán udeľujúci absolutórium o prípadnom relevantnom vývoji v tejto veci;

4. konštatuje, že orgán účtuje ratingovým agentúram a archívom obchodných údajov poplatky a že tieto poplatky by mali pokrývať len výdavky orgánu súvisiace s účtovanými poplatkami; konštatuje však, že Dvor audítorov zistil, že účtované poplatky boli vyššie ako súvisiace výdavky, čím sa vytvorili prebytky; berie na vedomie, že orgán sa bude riadiť usmerneniami Komisie o rozpočtovom modeli svojich poplatkov a snažiť sa obmedziť krížové financovanie, ak je to možné; berie však na vedomie zložitosť rozpočtovej štruktúry orgánu, ktorá čoraz viac komplikuje a obmedzuje jeho schopnosť prispôsobiť sa trhovým udalostiam v úlohe orgánu dohľadu prostredníctvom prístupu založeného na riziku;

([1]) Ú. v. EÚ C 114, 31.3.2021, s. 177.

5. so zreteľom na zistenia zo správy Dvora audítorov konštatuje, že prebytky a deficity z poplatkov účtovaných ratingovým agentúram a archívom obchodných údajov môžu viesť k ročnému krížovému financovaniu činností; poznamenáva, že orgán by mal nájsť spôsob, ako takémuto krížovému financovaniu predísť; vyzýva orgán, aby informoval orgán udeľujúci absolutórium o vývoji v tejto veci;

6. konštatuje, so zreteľom na zistenia zo správy Dvora audítorov, že orgán nikdy neupravil ani neplánoval upraviť príspevky príslušných vnútroštátnych orgánov za rok N na dôchodkové zabezpečenie založené na odhadoch tak, aby zodpovedali skutočným sumám; vyzýva orgán, aby v tomto smere prijal opatrenia;

7. poznamenáva, že orgánu chýba právny základ na to, aby od archívov obchodných údajov požadoval, aby ich údaje o obchodoch certifikovali nezávislí audítori; berie na vedomie odpoveď orgánu, že delegované nariadenie o poplatkoch pre archívy obchodných údajov by sa malo zmeniť s cieľom harmonizovať systém výpočtu v súlade s odporúčaniami Útvaru Komisie pre vnútorný audit; ďalej konštatuje, že v roku 2020 orgán predložil návrhy Komisii a postúpil ich Dvoru audítorov s cieľom riešiť túto otázku;

Výkonnosť

8. s uspokojením konštatuje, že orgán uplatňuje určité kritériá, napríklad kľúčové ukazovatele výkonnosti, aby posúdil pridanú hodnotu svojej činnosti, ako aj ďalšie opatrenia na zlepšenie rozpočtového riadenia, napríklad počet analyzovaných rizikových tém, mieru rušenia platobných rozpočtových prostriedkov a mieru fluktuácie zamestnancov;

9. poznamenáva, že orgán zrevidoval svoje kľúčové ukazovatele výkonnosti pre svoj ročný pracovný program na rok 2020 so zameraním na meranie vplyvu; ďalej konštatuje, že orgán naďalej skúma svoju prácu z hľadiska kvality tým, že vypracúva ad hoc interné preskúmania alebo vyvodzuje poznatky z projektov;

10. konštatuje, že orgán spolupracuje s dvoma ďalšími európskymi orgánmi dohľadu (ESA), Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov a Európskym orgánom pre bankovníctvo (EBA) prostredníctvom spoločného výboru európskych orgánov dohľadu; poznamenáva, že spoločný výbor pôsobí v oblasti mikroprudenciálnych analýz medzisektorového vývoja, rizík a slabých miest pre finančnú stabilitu, dohľadu nad finančnými konglomerátmi, účtovníctva a auditu, retailových investičných produktov a otázok ochrany spotrebiteľov a investorov; konštatuje, že spoločný výbor zohráva dôležitú úlohu aj pri výmene informácií s Európskym výborom pre systémové riziká (ESRB) a pri rozvoji vzťahu medzi ESRB a európskymi orgánmi dohľadu; konštatuje, že v roku 2013 orgán a Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky podpísali aj memorandum o porozumení, ktorým sa vytvoril rámec na výmenu informácií, keď sa regulačné povinnosti oboch orgánov Únie prekrývajú vo vzťahu k veľkoobchodným trhom s energiou, čo zahŕňa obchodovanie so zmluvami o komoditách a derivátoch; poznamenáva, že orgán sa delí o funkciu účtovníka s EBA a že väčšina jeho verejného obstarávania sú spoločné obstarávania s inými agentúrami a s Komisiou; ďalej konštatuje, že orgán realizoval svoj program administratívnej digitalizácie založený na IT softvéri spoločne využívanom šiestimi agentúrami Únie, ktoré spolupracujú pri komunikácii o najlepších postupoch používateľov a nových verziách;

11. poznamenáva, že orgán v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 dokončil 81,5 % činností zahrnutých do svojho ročného pracovného programu v roku 2020, čo v porovnaní s rokom 2019 predstavuje zníženie o 13,5 %;

12. konštatuje, že orgán víta pozitívne hodnotenie pôsobenia orgánu v oblasti udržateľného financovania zo strany Európskeho parlamentu s cieľom zabezpečiť transparentnosť, pokiaľ ide o vplyv na udržateľnosť a riziká pre finančné produkty a trhy; s uspokojením poznamenáva, že orgán naďalej aktívne prispieva k rozvoju regulačného a praktického rámca Únie pre udržateľnosť, ktorý je potrebný na splnenie politických ambícií a naliehavého harmonogramu Európskej zelenej dohody, najmä v súvislosti so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ ([2]), nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 ([3]) a nariadením Európskeho

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami (Ú. v. EÚ L 330, 15.11.2014, s. 1)

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb (Ú. v. EÚ L 317, 9.12.2019, s. 1).

parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ([4]); v tejto súvislosti víta stratégiu udržateľného financovania orgánu, ktorá bola uverejnená 6. februára 2020 a v ktorej sa okrem iného stanovila ako priorita začlenenie udržateľnosti do jednotného súboru pravidiel;

Personálna politika

13. konštatuje, že k 31. decembru 2020 bol plán pracovných miest naplnený na 76,11 %, pričom z 226 miest dočasných zamestnancov schválených v rámci rozpočtu Únie bolo obsadených 172 (210 schválených miest v roku 2019); konštatuje, že v roku 2020 v orgáne okrem toho pôsobilo 68 zmluvných zamestnancov a 10 vyslaných národných expertov;

14. berie na vedomie rodové rozdelenie medzi členmi vyššieho manažmentu orgánu, pričom 3 z 5 sú ženy; berie na vedomie rodové rozdelenie v správnej rade orgánu, pričom 3 zo 6 členov sú rovnakého pohlavia; ďalej berie na vedomie rodové rozdelenie medzi zamestnancami orgánu celkovo, pričom 134 z 250 sú muži; poukazuje však na to, že pri nábore nových zamestnancov a v súvislosti s povýšeniami by orgán mal mať na pamäti, že zručnosti, znalosti a skúsenosti kandidátov sú najdôležitejšími faktormi; poukazuje na to, že by sa mala zohľadniť aj potreba geografickej rovnováhy medzi zamestnancami;

15. konštatuje, že orgán zaznamenal plánované zvýšenie pracovného zaťaženia v roku 2020, na ktoré získal 16 nových pracovných miest, ktoré boli naplánované vo viacročnom finančnom rámci na rok 2020; konštatuje, že orgán takisto interne prerozdelil pracovné miesta s cieľom naďalej prispievať k programu únie kapitálových trhov a vyrovnať sa s tlakom na činnosti orgánu v dôsledku vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie; ďalej konštatuje, že v roku 2020 mal orgán zrevidovať svoj pracovný program, odložiť niektoré plánované úlohy a vykonať ďalšie vnútorné prerozdelenie zamestnancov s cieľom reagovať na krízu spôsobenú ochorením COVID-19;

16. s uspokojením poznamenáva, že keď sa v dôsledku pandémie COVID-19 zaviedli opatrenia týkajúce sa práce na diaľku, orgán organizoval online schôdze v nadväznosti na svoju politiku ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania psychickému a sexuálnemu obťažovaniu; víta skutočnosť, že v roku 2020 neboli nahlásené, vyšetrované ani súdu postúpené žiadne prípady obťažovania;

Verejné obstarávanie

17. berie na vedomie úsilie orgánu o vytvorenie synergií prostredníctvom postupov spoločného obstarávania s inými agentúrami Únie; konštatuje, že v roku 2020 sa orgán zúčastnil na 20 nových medziinštitucionálnych postupoch verejného obstarávania s inými agentúrami, Komisiou a Európskym parlamentom vrátane jedného postupu vedeného samotným orgánom; nabáda orgán, aby naďalej rozvíjal synergie s ostatnými orgánmi Únie;

18. konštatuje, že v roku 2020 orgán viac ako kedykoľvek predtým využíval úplnú digitalizáciu všetkých svojich finančných procesov a postupov verejného obstarávania, a to vďaka zavedeniu bezpapierového systému; konštatuje, že orgán počas pandémie pokračoval vo svojich administratívnych postupoch a zlepšil svoju efektívnosť v dôsledku pridania postupov digitálneho podpisu;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

19. konštatuje, že 27,66 % rozpočtu orgánu pochádzalo z poplatkov účtovaných subjektom, nad ktorými vykonáva dohľad; konštatuje, že boli prijaté opatrenia na zmiernenie konfliktov záujmov a že tieto štruktúry a procesy prešli auditom zo strany orgánov Únie a externých audítorov; vyzýva orgán, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium aj naďalej podával správy o opatreniach, ktoré prijal s cieľom predísť prípadným konfliktom záujmov;

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

20. berie na vedomie, že vzhľadom na vplyv pandémie ochorenia COVID-19 a vážne otrasy na trhoch na jar 2020 správna rada orgánu zmenila etickú politiku pre zamestnancov s cieľom zaviesť za určitých podmienok možnosť dočasného všeobecného zákazu obchodovania s finančnými nástrojmi s cieľom zabrániť akémukoľvek riziku obchodovania s využitím dôverných informácií; víta skutočnosť, že orgán dôsledne zohľadnil odporúčania európskej ombudsmanky pre EBA týkajúce sa predchádzania konfliktom záujmov v súvislosti s činnosťami po skončení služobného pomeru vyšších riadiacich pracovníkov a začlenil ich do svojej etickej politiky pre zamestnancov v decembri 2020;

21. víta kroky prijaté s cieľom zvýšiť transparentnosť činností orgánu prostredníctvom podávania správ o stretnutiach zamestnancov orgánu s externými zainteresovanými stranami a sprístupniť ich na webovom sídle orgánu;

22. víta skutočnosť, že orgán uverejňuje životopisy a vyhlásenia o záujmoch členov správnej rady a manažmentu;

Vnútorná kontrola

23. víta každoročné hodnotenie systému vnútornej kontroly orgánu a záver, že systém existuje a funguje dobre; berie na vedomie, že orgán zistil celkovo 22 nedostatkov, z ktorých väčšina bola menšia a žiadna z nich nespochybnila existenciu a riadne fungovanie zásad vnútornej kontroly; konštatuje, že zistené možnosti na zlepšenie súvisia najmä so zložkami „kontrolné prostredie“ a „kontrolné činnosti“; vyzýva orgán, aby vo svojom ročnom hodnotení výslovne posúdil pripomienky Dvora audítorov, z ktorých mnohé majú vplyv na systém vnútornej kontroly;

24. berie na vedomie, že Dvor audítorov zistil nedostatočné vnútorné kontroly pri sledovaní času účtovaného orgánu v zmluve zohľadňujúcej odpracovaný čas a použité prostriedky (tzv. time and means contract, ďalej len „zmluvy T&M“) na základe rámcovej zmluvy na konzultačné služby v oblasti IT; konštatuje, že Dvor audítorov zistil, že kontroly vykonané orgánom s cieľom overiť skutočný počet pracovných dní mimo pracoviska neboli dostatočné; poznamenáva tiež, že orgán pravidelne nekontroloval čas, ktorý si dodávateľ účtoval, a to aj napriek tomu, že v rámcovej zmluve sa stanovuje, že by to robiť mal; konštatuje, že orgán preto nevykonával dostatočné kontroly na potvrdenie toho, že platby dodávateľovi boli založené na platných časových výkazoch predložených v riadnom čase, čo predstavuje významný nedostatok vnútornej kontroly; vyzýva orgán, aby v tomto smere prijal opatrenia;

25. konštatuje, že Útvar pre vnútorný audit Komisie (IAS) dospel k záveru, že systémy riadenia a kontroly orgánu na riadenie a výber poplatkov na základe činností boli primerane navrhnuté a účinne zavedené; konštatuje, že z piatich odporúčaní uvedených v správe IAS už boli uzavreté štyri; ďalej konštatuje, že orgán zrealizuje posledné odporúčanie do konca roka 2021 spolu so zavedením nového IT nástroja na riadenie založené na činnostiach; vyzýva orgán, aby orgán udeľujúci absolutórium informoval o ďalšom vývoji v tomto smere;

Reakcia na ochorenie COVID-19 a kontinuita činností

26. konštatuje, že orgán začal plán na zabezpečenie kontinuity činností a vo februári 2020 zriadil tím pre riadenie kontinuity činností; konštatuje, že pandémia mala celkovo niekoľko kľúčových vplyvov na orgán vrátane častejších zasadnutí rady orgánov dohľadu a iných zasadnutí skupín orgánu, zvýšenia digitalizácie a používania audio a videokonferencií a hlasovacích nástrojov, zvýšenia významu online prítomnosti na sociálnych médiách a účasti na online konferenciách a zníženia uhlíkovej stopy v dôsledku menšej potreby tlače a obmedzenia cestovania;

27. konštatuje, že orgán v reakcii na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 posilnil svoju koordinačnú úlohu, pokiaľ ide o dohľad nad investičnými fondmi, prostredníctvom organizovania častých výmen názorov s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi o vývoji na trhu a rizikách v oblasti dohľadu, najmä pokiaľ ide o otázky likvidity;

Ďalšie pripomienky

28. konštatuje, že orgán sa naďalej pripravoval na koniec prechodného obdobia pre vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie v súlade so svojím poslaním posilniť ochranu investorov a podporovať stabilné a riadne finančné trhy; konštatuje, že orgán obnovil systematickú analýzu možného vplyvu vystúpenia Spojeného kráľovstva na trhy s cennými papiermi v Únii a na účastníkov finančného trhu a úzko spolupracoval s príslušnými orgánmi, Komisiou a orgánom pre finančné správanie Spojeného kráľovstva s cieľom zmierniť akékoľvek vzniknuté problémy;

29. konštatuje, že v priebehu roka 2020 orgán skúmal, ako pokračovať vo využívaní schôdzí na diaľku po pandémii s cieľom zachovať súvisiace obmedzenie cestovania a vyplývajúce prínosy z hľadiska životného prostredia; nabáda orgán, aby tak urobil, a vyzýva ho, aby podal správu o prípadnom vývoji v tejto súvislosti;

30. vyzýva na modernizáciu budov tak, aby spĺňali normy nulových emisií, najmä inštaláciou solárnych panelov na všetkých budovách patriacich orgánu;

31. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie zo 4. mája 2022 ([5]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([5]) Prijaté texty, P9_TA(2022)0196.